

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația:
ARAD, STRADA EMINESCU 18APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. FeleaABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

† Iosif Moldovan

În liniștea și în lumina dimineții marelui praznic al Învierii Domnului, în vecinătatea Catedralei noastre se consuma o jertfă, se sfârșea un om: Iosif Moldovan.

Cine a fost Iosif Moldovan?... Nu se poate spune nici în câteva cuvântări omagiale, nici în câteva articole ocazionale și cu atât mai puțin în rândurile unui necrolog.

Totuși dacă aruncăm o privire fugară asupra vieții și operii sale, poate că reușim să adunăm un mănunchiu de date și fapte care ne deschid ochii și ne ajută să ne dăm seama cam cine a fost regretatul nostru defunct.

Iosif Moldovan s'a născut în Pârneava Aradului la 16 Septembrie 1863; tatăl său a fost maestru țesător de pânză, multă vreme episcop al Catedralei și președinte al breslei sale. Cursurile primare, medii și pedagogice le-a făcut în Arad; diploma de învățător și-a luat-o la Preparandia din Caransebeș. În anii 1921 și 1922 a urmat și a absolvat cursurile pentru revizorii școlari organizate la Universitatea din Cluj.

Activitatea de învățător și-a început-o la 1 Septembrie 1882 în Cuvin, de unde — după două săptămâni a fost ales învățător la școala primară din Lugoj, unde activează până la 1 Decembrie 1887, când se mută învățător la școala primară confesională din Arad-Pârneava. După șase ani a fost transferat la școala de lângă Catedrală, unde a servit ca învățător și apoi director — cu o întrerupere de opt ani cât a fost conducătorul școlii supraprimare din str. Dorobanților — până în 19 Maiu 1919, când Consiliul Dirigent l-a numit revizor școlar peste orașul și județul Arad. Dela 15 Iunie 1923 funcționează ca inspector școlar pentru școlile primare la Oradea vreo patru luni, la Arad zece luni, și apoi la Timișoara până în 1928 când se pensionează.

Bine înțeles că meritele lui Iosif Moldovan nu se cunosc dintr'o astfel de schiță biografică. Paralel cu împlinirea datoriilor oficiale dascălești, Iosif Moldovan a dezvoltat o activitate apostolică bogată și multilaterală. Din 1890 a fost membru în comisia pentru cenzurarea manualelor didactice, din 1892 membru al Asociațiunii transilvane, din 1897 până astăzi a fost membru în Consiliul parohial al Catedralei, din 1906—1919 președinte al „Reuniunii învățătorilor din dreapta Mureșului”, din 1907 comisar consistorial la examenele școlilor primare, din 1908 maestru la desen și caligrafie

la Preparandie, din 1910—1919 profesor de limba română la școala Normală de Stat din Arad, din 1912 asesor onorar în senatul școlar al Ven. Consiliu Eparhial, din 1914 membru în Adunarea eparhială, iar mai apoi președinte al Frăției Ortodoxe Române secția Arad și președinte al băncii populare „Spiru Haret” din Arad.

Pe lângă toate aceste funcțiuni de onoare și datorii profesionale, Iosif Moldovan mai are vreme să desvolte o însemnată activitate de publicist, autor de cărți istorice și manuale didactice. Redactează mai mulți ani revista „Reuniunii Învățătorilor”, colaborează la foile și revistele din Arad și din alte părți, publică în colaborare cărți didactice pentru clasele școlilor primare dela cl. I-VI; tipărește în anulare și un abecedar fonomic — cel dintâi în limba română, apoi cercetează arhivele Aradului și utilizează izvoare din care scrie broșurile privitoare la Revoluția lui Horia și la Istoria Aradului românesc, ca să le încununeze cu *Monografia Reuniunii învățătorilor români* tipărită recent — în cursul acestui an — în editura revistei „Școala Bănățeană”.

Laborioasă și pilduitoare a fost viața fericitului adormit, atât cea familiară, cât și cea publică. S'a căsătorit în 1884 și bunul Dumnezeu i-a dat, pe lângă o bună soție cu care și-a împărțit bucuriile și greutățile vieții până anul trecut 55 ani, și zece copii, din cari trăiesc trei, — crescuți în așa fel ca să fie o podoabă a familiei și o mândrie a neamului nostru.

Pensionarea pentru el nu a fost un timp de odihnă. Nu l-am văzut — afară de grădina bisericii sau trotuarul locuinței — nici odată la plimbare. În schimb era pretutindeni de față unde se cereau afirmate interesele superioare ale Neamului și ale Bisericii. Ca și înainte de pensionare, el face operă de pedagogie națională; cheamă din trecut și învie umbrele înaintașilor, le îngrijește mormintele și le ridică cruci, rostește cuvântări însuflețite și ține conferințe populare. Cuvintele lui erau totdeauna calde și cuceritoare, înțelepte și rupte din suflet.

Om de vocațiune, Iosif Moldovan toată viața a fost un mare idealist, un apostol de graniță, un mare naționalist, dublat de un bun creștin. Colaborator de aproape alui T. Ciotea, S. Raicu, N. Oncu, R. Ciorogariu, a luptat neconștient pentru ridicarea culturală, morală și materială a poporului nostru. Ca un fanatic se adresează el învă-

țătorilor cu îndemnul de a-și împlini cu sfințenie chemarea: „Îndemnați pe colegii învățători să țină mult la ambițiunea chemării lor, conjurați-i să caute ca nici un prunc de român să nu rămână fără știință de carte; fiți sfătuitoarii poporului; iubiți-i pe credincioșii maicii noastre biserici și mână în mână cu preoții ridicați neamul nostru la nivelul popoarelor culte“. Dela el ne-a rămas acel dicton pedagogic ce ar trebui afișat pe toți pereții școalelor și imprimat pe toate inimile luminătorilor poporului. „Ca să poți încălzi la sânul tău pe smeriții copii ai satului, trebuie să ai vocațiune, să fii adevăratul Hristos al satului“.

Om de inițiativă, bun organizator și reformator școlar, serios, modest, iubitor, onest, dărnice și muncitor, — și-a cucerit o unanimă admirație atât în popor cât și între conducătorii vieții noastre publice. — Indrumă pe copiii de români la meserii, adună pe plugari și meseriași să se însoțească — în interesul lor — în tovărășia băncii „Spiru Haret“, naționalizează și organizează în vremea revizoratului școalele primare, grădinile de copii și școalele de ucenici; înființează corul revizoratului din care s'a dezvoltat „Armonia“ de astăzi.

Om de cultură națională și de conștiință religioasă, a avut — cum era și firesc — o conduită morală ireproșabilă, ceea ce a făcut să fie unanim iubit și respectat.

Iosif Moldovan a fost unul dintre puținii intelectuali arădani — băștinași, — și cea mai reprezentativă figură de dascăl confesional. Din 76, 58 ani de muncă idealistă a închinat el celor două altare la care a slujit cu neclintit și neobosit devotament: școlii și Bisericii. Cu steagul în mână, cu condeiul, cu graiul, cu mintea și cu inima a încălzit, a luminat, a îmbărbătat, a ajutat, a îndemnat și a luptat până la moarte, — până ce s'a topit ca o lumânare. Iată un mic buchet de date și fapte cari ne arată cine a fost dormitul...

Iosif Moldovan a trăit românește și a murit creștinește. Am desprins de pe buzele lui când s'a cuminecat — înainte cu 5 zile de moarte — aceste cuvinte testamentare: „Eu sunt gata la toate; fiți și voi gata... Faceți-mi careva o cruce“.

Astfel, după o viață lungă, muncită și întru toate pilduitoare, după săptămâna patimilor — care pentru el a fost mult mai lungă decât cea obișnuită și după ce și-a purtat crucea durerii cu resemnare creștinească, în liniștea și în lumina dimineții marelui praznic al Învierii Domnului i s'a dat grația eliberării și i s'au deschis porțile Ierusalimului ceresc.

Pentru tot ce a lucrat, a sfătuit și a înfăptuit, Românii Aradului, credincioși ai sfintei noastre Biserici, depun pe mormântul vrednicului defunct florile admirației și recunoștinței lor, iar celor rămași ai săi în această viață le adresează cele mai adânc simțite cuvinte de condoleanțe și de rugăciuni către Dumnezeu, ca să-i mângăie și să-i binecuvinteze.

Dormi în pace apostol neodihnit!
Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească!

Fragmente

Din Pastorală I. P. S. Nicodim Patriarhul
României

Prin înviere, Mântuitorul statornicește o nouă ordine duhovnicească în lume și întemeiază împărăția Sa în inimile oamenilor. Dar învierea Sa se înfățișează ca o piatră de hotar puternic între o lume stăpânită și întunecată de păcat și între împărăția harului cel de sus. Ea reprezintă creațiunea omului nou, omului lepădării de sine, al adevărului și al dragostei. De aceea în această slăvită sărbătoare apare Mântuitorul ca Împărat al cerului și al pământului, incununat de laurii biruinții celei negrăite: biruință împotriva păcatului și morții.

În împărăția lui Dumnezeu sufletul este acela care formează singura frumusețe, singura putere și singura nădeide. El este înfățișat cu un altar rezervat lui Dumnezeu, și ca cea mai prețioasă podoabă a operii divine în lume.

Tăria și vrednicia omului izbucnește din lăuntru său, unde găsim cheia entuziasmului celui mai înalt, a eroismului celui mai curat și puterea de biruință cea mai inflăcărată. Și când în miez de noapte, ca dintr'o trâmbiță a sfintei bucurii, răsună minunat glasul slujitorilor Bisericii:

„Veniți de primiți lumină!“

Lumina lui Hristos luminează tuturor!... înțelegem mai mult decât oricând chemarea cerului pentru biruința idealului lui Hristos în omenire.....

Trăirea lui Hristos în cugetul și conștiința lumii creștine, în inima și voința oamenilor, este un ideal care se ridică în fiecare dimineață mai luminos, pentru o zi mai strălucitoare, întocmai ca soarele de primăvară care în fiecare zi se ridică puțin mai sus la orizont. Cu ce vom putea să ajungem la acea treaptă de înălțime duhovnicească? Cu nimic altceva decât cu iubire față de Dumnezeu și față de oameni, cu lepădare de omul păcatelor și al fărâdelegilor, „îmbrăcându-ne în omul cel nou, care după Dumnezeu s'a zidit întru dreptate și întru sfințenie“ (Efeseni IV, 24).

Ca să vă bucurați cu adevărat de praznicul învierii este nevoie mai întâi de învierea sufletelor voastre la o viață curată, este nevoie de învierea unei credințe puternice în ființa voastră lăuntrică și de biruință totală a tot ceea ce este pământesc. Creaturi spirituale și responsabile, noi creștinii posedăm gloriosul dar înfricoșătorul privilegiu de a putea să ne deschidem sufletul sau să-l închidem iubirii lui Dumnezeu, de a renunța la visteria cea nescată a bunătăților și darurilor cerești, sau de a dori cu nepotolită râvnă să rămânem în preajma lui Dumnezeu.

Din Pastorală I. P. S. Nicolae Mitropolitul
Ardealului

Deodată cu praznicul de astăzi sosește la noi Domnul însuși, așa cum s'a ridicat din groapă și s'a

arătat ucenicilor săi, șosește cu evanghelia Lui, cu duhul și cu adevărul Lui, cu crucea și cu iubirea Lui, așa cum a făgăduit să rămână cu Biserica Sa, pe care a răscumpărat-o cu scump sângele Său și cu cei ce vor trăi într'însa până la sfârșitul veacurilor. El, Domnul și Stăpânul nostru, vede tulburarea zilelor noastre și neliniștea dinlăuntrul oamenilor de astăzi = și cu iubirea Lui jertfitoare le zice: Eu cu voi sunt și acum! Nici o clipă nu mă depart de voi și nu mi voi lăsa făgăduința mea neimplinită. În orice văltoare ați ajunge, să știți că și acolo voi fi cu voi și vă voi ocroti cu iubirea și cu ajutorul meu. Aduceți-vă aminte prin ce patimi grele până la moartea de pe cruce am trecut eu pentru voi – de aceea să aveți încredere în cuvântul meu, că în orice vreme voi fi cu voi!

Cine nu va asculta acest glas dulce care se desprinde din praznicul de astăzi de pe buzele Mântuitorului? El se îndreaptă către iubiții noștri ostași concentrați de pază la hotare și le umple inimile de curaj și vitejie. El se coboară în căminul familiilor celor rămași acasă și le dă tăria de a sta la datorie, de a se ajuta unii pe alții și de a birui cu hărnicia lor orice greutate. El se întoarce către cei dela cărma Țării și le șoptește așa: prin Biserica mea am turnat atâtea puteri în sufletul dreptcredinciosului popor român, încât, condus de înțelepciunea voastră, va răsbate biruitor prin orice încercare.

Cu Hristos Domnul, dragii mei, a biruit neamul nostru cumplitele vijelii din trecut și tot cu credința în Hristos și cu ajutorul Lui vom trece și noi prin strămtorările vremii de acum.

De aceea Vă indemn, iubiții mei, să primiți pe Hristos, cu toate darurile și binecuvântările Lui, în sufletele Voastre, în casele și familiile Voastre, în munca și în strădaniile Voastre de fiecare zi. Lângă crucea Lui să ne plecăm genunchii și să-L rugăm cucernic să ne „întărească în orice lucru bun” ca să facem voia Lui, și să se preamărească și prin noi prea sfânt numele Lui.

Din Pastorală P. S. Vasile Episcopul Caransebeșului

Salutul acesta creștinesc de praznic, cu care și ingerul a întâmpinat pe muierile mironosițe, în goana lor de dimineață spre mormântul gol, strămoșescul nostru: „Hristos a înviot!” răsună azi din nou în toată lumea creștină. El cuprinde o minunată veste, vestea cea mai fericitoare ce s'a adus vreodată în lume. Vestea aceasta a învierii Domnului a schimbat odinioară durerea și întristarea în bucurie, frica și îngrijorarea în încredere și nădejde, înfrângerea și desnădejdea în biruință strălucitoare. Ea a făcut din oameni fără nume mucenici și mărturisitori cinstiți azi de toată lumea creștină. Cu ea a cucerit creștinismul lumea păgână. Căci această veste a învierii lui Iisus Hristos Mântuitorul a fost în stare să facă din apostolii și ucenicii Domnului, cople-

șiți de frică după prinderea Invățătorului lor, eroi neînfricați care, învingându-se pe sine și neputințele legate de lutul viețuirii lor pământești, prin aceasta au biruit lumea. Binevestirea învierii Domnului a răspândit în lume lumina adevărului, care a spulberat întunerecul păgânătății și al păcatului. Ea a prefăcut slăbiciunea celor puși în slujba ei întru putere și a înnoit, pe această cale, fața pământului. Căci ea este vestea despre biruința vieții asupra morții, vestea reîntoarcerii omenirii întregi, de pe căile păcatului și ale morții, iarăși în casa părintească a Tatălui ceresc, prin împlinirea desăvârșită de către Iisus a slujbei Sale de Mântuitor a neamului ortodoxesc.

Mai minuat este că această veste isvorăște dintr'un mormânt, din mormântul de pe Golgota, odată cu răsturnarea pietrei de pe el.

Câte morminte nu sunt în lumea aceasta, pe suprafața pământului locuit de oameni!? Morminte mici, neînsemnate, neștiute de nimeni, care totuși ascund sub glia lor fiecare câte un trup de om. Dar și morminte mari, morminte ce acopăr popoare întregi, cu toată cultura lor odinioară înfloritoare: morminte în care au apus idei și nădejdi ce au însuflețit și călăuzit cândva omenirea întreagă.

Tot ceea ce a fost odată bogăție, frumusețe, putere, strălucire și-a găsit, în cele din urmă, mormântul său. Aceasta e legea de neincunjurat, legea stăpânitoare a tot ceea ce viețuiește pe pământ. Ceașupra tuturor mormintelor a sunat cândva plângere și tânguire. Pe urmă a rămas amintirea, ștearsă și ea, cu vremea, de uitare.

Cu totul altfel s'au petrecut lucrurile în jurul mormântului Domnului, din stânca de lângă Ierusalim. Aci nici n'a trecut aproape, vremea plângerii purtătoarelor de mir muieri și iată că tânguirea și jalea se schimbă întru bucurie, plângerea în cântare de slavă. Cântarea care de atunci, de aproape două mii de ani, n'a mai încetat niciodată și va suna meteu, cât va trăi om pe pământ. Legea stăpânitoare peste tot pământul pe Golgota s'a dovedit fără putere. În mormântul Domnului moartea cu viața s'au împăcat în chip tainic. Moartea s'a făcut viață, viață bogată, plină de har, viață fără de sfârșit, pentru că vine dela Dumnezeu.

Din Pastorală P. S. Nicolae, Episcopul Clujului.

Nici o faptă mare nu se săvârșește fără lăpădare de sine; nici o biruință răsunătoare nu se câștigă fără jertfă; la nici o înviere nu se ajunge decât trecând prin moarte. Așa ne'nvață rânduiala firii – și-așa ne'nvață Scripturile sfinte.

Acest adevăr e cuprins și'n nemuritoarele cuvinte ale Mântuitorului nostru Iisus Hristos, care vestindu-și pătimirea și moartea pe cruce, a spus ucenicilor săi: „Grăunțele de grâu căzând pe pământ de nu va muri, el singur rămâne, iar de va muri, multă roadă aduce” (Ioan 12, 24): Așa este: Grăunțele rămase de-asupra brazdei, neîngropate în pământ, rămân întregi; ele nu pier –

afară de cazul când sunt culese de paserile cerului. Dar ele nici nu incolțesc, nici nu răsar, nici nu cresc, nici nu 'nfloresc, nici n'aduc roadă. Rămân singure. Din roada lor nu se înfruptă nime. Ci dacă grăunțele îngropate 'n pământ „mor“, din putrezirea lor răsar fire nouă, cari învrăstându-se cresc și se 'mpodobesc cu spice aducătoare de multă roadă. Din belșugul roadei lor ne facem „pâinea cea de toate zilele“ și tot din acest belșug de roadă se pregătește — cu lucrarea Sfântului Duh chemat prin rugăciune preoțească — „pâinea vieții“ (Ioan 6, 35), Trupul Domnului, sfânta Cuminecătură, cu care ne curățim și ne luminăm sufletele, făcându-le părtașe vieții celei veșnice.

După cum prin „moartea“ grăunțului de grâu se 'nultesc în chip tainic darurile pământului spre vremelnica noastră viață, prin moartea pe cruce a Mântuitorului nostru Iisus Hristos s'au înmulțit darurile cerului spre viața noastră cea veșnică.

Cea mai curată și cea mai mare jertfă a fost incununată cu cea mai mare biruință; cea mai întunecată moarte a fost incununată cu cea mai strălucită Înviere. Căci Hristos, care-a 'nviat cu moartea pe moarte călcând, nu mai moare. Și Învierea Lui e chezașia învierii noastre, a tuturor celorce I ne închinăm.

Dar, iubii credincioși, cari imi ascultați cuvintele mele, vă veți întreba poate cu toată dreptatea: Decă în clipa în care noi — cu suflete scâldate în bucuria învierii — cântăm cântarea creștineștii noastre mângâieri, o parte a lumii — botezată și ea în numele lui Hristos — e prinsă în spăimântătoarea horă a morții, e 'ncelestată în ucigătoarea trântă a celui mai cumplit războiu? Infiorătoarea priveliște a acestui războiu nu este oare cea mai bună dovadă, că jertfa Fiului lui Dumnezeu a fost zadarnică și neputincioasă de-a scoate lumea din păcat și din moarte?

Nu, iubii mei. Sângele Domnului prelins pe cruce a spălat lumea de pata păcatului strămoșesc, a 'mpăcat lumea cu ziditorul ei și i-a desvăluit în chip covârșitor iubirea lui Dumnezeu. Dar nu i-a luat omului libertatea de a-și croi drumul vieții după propria sa chibzuială. De aceea neamuri întregi, ispitite de patimi — cum sunt trufia, lăcomia, pofta de stăpânire, viclenia sau altele asemenea lor — se pot prăvăli în războiu, pregătindu-și pieirea. Căci, după cuvântul Scripturii, „celce scoate sabia, de sabia va pieri“ (Matei 26, 52).

Omul e stăpânul patimilor sale. De aceea se cuvine să și le stăpânească. Altfel, dacă le slobozește din lanțuri, va fi sfâșiat de nestăpânita lor turie. Războiul, ca și celelalte rele cari bântuesc în lume, e rodul patimilor omenești deslănțuite. Și mai e dovada cea mai nemincinoasă, că lumea nu se arată vrednică de vistieria darurilor revărsate asupra ei prin jertfa Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos,

Din Pastorală P. S. Nicolae, Episcopul Oradiei

Omenirea se găsește la o mare și chinuitoare răscruce a istoriei sale. Războiul, ale cărui amintiri și răni le poartă încă țările și popoarele lumii, bântue iarăși. Pământul se cutremură din nou de bubuitul tunurilor, văzduhul freamătă și se întunecă de mulțimea avioanelor, iar marea și adâncurile ei spumegă de răscolirile bombelor ucigătoare. Nenumărate vieți omenești pier. Neprețuite bunuri materiale și spirituale se prăpădesc de pe o zi pe alta. Impărățiile lumii s'au prins într'o înceleștare cu adevărat apocaliptică.

Vor fi ele multe pricinile pentru care a izbucnit acest războiu, dar cea mai însemnată, cea mai adevărată și cea mai dreaptă este aceea, că lumea s'a îndepărtat prea mult, prin gândurile și faptele sale, de Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos și de dumnezeiasca Sa evanghelie.

Mai 'nainte de-a fi izbucnit războiul armelor s'a pregătit și s'a purtat ani de-a rândul un crâncen războiu duhovnicesc, un războiu de potrivnice gânduri și păreri omenești. Multe popoare au căutat, prin înțelepții și conducătorii lor, să-și făurească o învățătură proprie despre lume și viață, despre rostul lor mai înalt și și-au orânduit apoi toată viața familiară, socială și de stat potrivit acestei învățături. Celor mai multe din aceste învățături le lipsea însă, în mare măsură, lumina de sus, lumina neapusă a adevărului dumnezeiesc. De aceea ele n'au putut să dea popoarelor nici pe departe adevărata pace, adevărata mulțumire Cuprinzându-le pe toate cu o privire și văzându-le partea de zădărnice și deșertăciune fără să vrei îți pui întrebarea: Pentru a căta oară încearcă lumea — asemenea oamenilor dela 'nceput — să-și zidească turnul înalt al mândriei și al fericirii sale fără ajutorul lui Dumnezeu, sau chiar împotriva voiei lui Dumnezeu? Pentru a căta oară uită oamenii adevărul adânc al cuvintelor Domnului, rostite pentru toate veacurile: „fără de mine nu puteți face nimic“ (Ioan: 15,)

Vă indemn, cu toată căldura inimii mele, ca rugăciunea către Domnul și puterea ei să o aveți pururea cu voi. Rugați-vă pentru întărirea și lățirea dreptei crei dinte, pentru creșterea omului celui dinlăuntru, a omului celui duhovnicesc în voi. Rugați-vă pentru Regele țării și sfetnicii săi, ca să poată ocărmi țara și neamul cu înțelepciune. Rugați-vă pentru oastea țării, ca să ne poată păzi hotarele moșiei străbune și să ne poată apăra de năvălirea asupra noastră a altor neamuri. Rugați-vă pentru pacea lumii și pentru instăpânirea duhului evangheliei pe pământ. Rugați-vă însfârșit pentru tot lucrul de trebuință și bineplăcut Domnului. Rugați-vă pentru toți și pentru toate. Și Domnul vă va răspândi vouă la arătare.

Dumineca Mironosițelor.**Indrăzneala intelectualilor**

Firesc ar fi ca în Dumineca aceasta să vorbim despre femeile purtătoare de mir. Vom face însă o abatere, fără să ieșim din marginile date de sfânta Evanghelie de azi. La începutul pericopei se istorisește pe scurt luarea de pe cruce și punerea Domnului în mormânt.

Venit-a Iosif din Arimateea, sfetnic cu bun chip, care și acela aștepta Impărăția lui Dumnezeu și îndrăznind, a intrat la Pilat și a cerut trupul lui Iisus. În sfintele Evanghelii se mai spune, că Iosif nu s'a însoțit la sfatul și la fapta celorlalți din sinedriu, că în ascuns a fost ucenicul lui Iisus.

Cu alte cuvinte, Iosif a fost de față la judecarea lui Hristos Domnul, dar nu s'a însoțit la sfatul și la fapta celorlalți. Ar trebui să avem procesul verbal al sinedriului, ca să vedem, dacă neînsoțirea lui Iosif a însemnat un vot dat pentru Hristos, sau că a ținut de mai bine să tacă în mijlocul patimei deslănțuite a celorlalți. Din puținele cuvinte ale Evangheliei înțelegem că Iosif ar fi tăcut.

De câte ori se întâmplă și azi, că tu ai o părere, ești convins că părerea ți-e bună, ești pătruns de adevărul tău, dar nu îndrăznești să-ți primejduiești starea, traiul, nu vrei să-ți atragi ura celorlalți și... taci.

Iosif a fost sfetnic cu bun chip, avea adevărat o cinste bună, mare înaintea lumii, prin învățătura, înțelepciunea și prin bogăția sa. Peste tot Iosif este înfățișat în sfintele Evanghelii ca un om cu trecere mare. Altădată, de bună seamă, a luat cuvânt în sinedriu și cuvântul i-a fost ascultat. Cum de a tăcut tocmai în sfatul când se judeca procesul lui Iisus? Nu i-a fost bătătoare la ochi călăria de legi a sinedriului? Ar fi putut, de pildă, să ia cuvânt, fără să-și arate dragostea către Hristos, împotriva faptului că sfatul se ținea noaptea, că nu era o pără lămurită, că martorii se încurcau; atâta ar fi putut spună și el tăcut.

Purtarea aceasta a lui Iosif și a celor ca el din vremea noastră, se numește, cu o vorbă cam aspră, lașitate. Altfel cum ai mai numi lipsa de îndrăzneală de-a-ți spune convingerea, adevărul, sau de-a apăra pe nevinovat.

Aștepta și el Impărăția lui Dumnezeu. Așteptarea aceasta era atunci și obștească și infrigurată. Cărțile proorocilor atunci au fost citite mai cu nesățiu, atunci li se căuta înțelesul mai cu sete. Se zice că după ce Hristos a strigat pe cruce: „Părinte în mâinile tale dau Duhul meu” și Caiafa și-ar fi lovit pieptul frământat de întrebarea: „Oare nu pe Mesia l-am răstignit?”

Unde este intelectualul de azi, care să citească și numai în ascuns sfintele Evanghelii, cum se ducea Iosif în ascuns să asculte cuvântul Mântuitorului, și să nu vadă, să nu simtă dorul unei vieți mai bune, mai frumoase, dorul unei împărății dumnezeiești și să nu înțeleagă că singur Hristos ne-a dat putință s'o înfăptuim în Biserica sa?

N'a putut Iosif să stea până în sfârșit deoparte, mut. Lipsa de îndrăzneală, lașitatea lui a lăsat prea mari nedreptăți să se petreacă. Hristos

era răstignit și cine știe, poate cuvântul, cinstea, înțelepciunea și marea lui trecere, ar fi putut să schimbe părerea celorlalți membri din sinedriu. Poate ar fi făcut și pe Nicodim și pe alții să ia cuvântul pentru Iisus. Dar Hristos era răstignit și lui Iosif i-a rămas numai durerea unei remușcări, că n'a avut îndrăzneala. Durerea îi dă îndrăzneala, să înfrunte sinedriul și sinagoga, să intre la Pilat, să se declare fățiș pentru Hristos.

Durere poate să se nască și în sufletul fruntașilor de azi. Adesea tocmai prea multă cerebralitate se năruie din creier în inimă, prefăcându-se într'o sfâșietoare durere. Dacă în tine s'ar fi petrecut așa ceva, înfruntă ca Iosif ori e opinie străină, învinge-ți lașitatea și îndrăznește de intră în Biserica, precum a îndrăznit Iosif să intre la Pilat.

Intr'un roman despre cei dintâi creștini se istorisește cum a fost legată o femeie în spatele și de coarnele unui taur sălbatec. În arena cercului era servitorul femeii. Acesta a apucat taurul de coarne. Taurul se încoarcă, dar e bine înclăștat. În cerc e liniște. Brațele servitorului smuncesc coarnele și taurul se răsucește și se prăbușește. Servitorul își desleagă stăpâna, o ia pe brațe ca pe un copil și mulțimea care a venit să vadă sânge fără să se înduioșeze, iartă și cere iertare pentru femeie și pentru servitor.

Indrăzneala lui Ursus și îndrăzneala lui Iosif sunt din același sentiment al dragostei, cu aceeași izbândă de-a răsuci coarnele unei opinii publice rătăcite. Dar o astfel de îndrăzneală dă numai intelectualitatea scoborită în inimă. Scoborîți-o și atunci veți îndrăzni.

Toată cinstea, înțelepciunea și trecerea cea mare a lui Iosif din Arimateea s'ar fi spulberat, dacă nu avea îndrăzneala să intre la Pilat. Toată truda și munca și cerebralitatea intelectualului de azi se va șterge fără urmă, dacă nu îndrăznește ca Iosif. Ce a îndrăznit Iosif? A îndrăznit să ceară trupul Domnului Hristos. Indrăzniți de cereți și voi trupul și sângele Domnului.

În biserica noastră sfânta Cuminecătura este temelie și culmea, începutul și sfârșitul vieții creștinești. Este semnul că te dai fățiș de partea lui Hristos și că-l mărturisești pe El.

Da, avem un însemnat număr de intelectuali, cari vin să ceară trupul și sângele lui Hristos. Dealungul unui Post al Paștilor de pildă puteți vedea la orașe intelectuali din toate stările, învățători, profesori, medici, avocați, ingineri, judecători, înalți slujbași, cari îndrăznesc să înfrângă părerea unora de felul celor din sinedriu și vin să se împărtășească. Li puteți vedea făcându-și rugăciunile de pregătire pentru spovedanie și pentru cuminecare. Aceasta este cea mai frumoasă, cea mai sfântă dovadă a legăturii lor de iubire cu Hristos Mântuitorul.

Biserica așteaptă și cere, ca fiii săi cărturari, să aibă îndrăzneala lui Iosif, cărturarul și fruntașul din Arimateea, de a se da pe față pentru Hristos Domnul nostru. „Indrăzniți, — zice Domnul — eu am biruit lumea” și o biruie prin cei mai buni fii ai sfintei sale Biserici.

F. C.

Ideea religioasă rusă

(După N. Berdiaef).

I

Soarele răsare în Orient. Și din Orient vine toată lumina religioasă. Orientul este leagănul tuturor religiunilor, cuprinzând și religia creștină. Orientul este țara revelațiunii, Occidentul aceea a culturii. Orientul este mai aproape de izvoarele începutului întregii vieți, este împărăția genezei. Lumea a fost creată în Orient, pentru că să apară în Occident. În Orient trebuiesc căutate izvoarele religiozității. În Occident, religia este înainte de toate și peste tot o cultură religioasă a societății... În Orient Dumnezeu vorbește cu omul direct, față în față. În Occident sunt mulți intermediari. Orientul în esență sa este mult mai religios, decât Occidentul. Această distincție geografică nu e numai de ordin pur fizic; ea reflectează și simbolizează o diferență de viață spirituală. Orientul și Occidentul sunt lumi spirituale în viața umanității, măsuri ale spiritului. Mai mult decât la popoarele din Occident, concepția vieții și a lumii s'a păstrat atât la popoarele creștine, cât și la cele necreștine din Orient; găsim pretutindeni urme religioase însemnate..

Natura solului rus, este un element de imensă semnificație pentru cine vrea să înțeleagă spiritul rus. Geografia materială a unui popor nu-i decât un reflex al sufletului său. Și aceasta nu-i o întâmplare, că un popor trăește la vale sau la munte, la mare sau în apropiere de ape navigabile, la Sud sau la Nord. Sudul și Nordul, munții, șesurile, mările, fluviile, se găsesc în sufletul popoarelor. Abundența și vastele câmpii ale Rusiei și imensitatea spațiilor, sunt măsura interioară a sufletului poporului rus. Și iarăși, nu-i o întâmplare că poporul rus trăește pe un pământ nelimitat cu orizonturi infinite, fără frontiere pronunțate; tot așa e și geografia sufletului rus. Acest suflet are spații infinite, o amploare infinită, o absență de limite a frontierelor; orizonturi infinite, cari din depărtări se deschid către el. Sufletul popoarelor occidentale e comprimat; peste tot el se lovește de limite și de hotare. Trăitura esențială a Occidentului este divizarea, despărțirea și diferențierea. În forma solului, popoarele occidentale au frontiere și margini prea precise, munții, văile, fluviile sunt fixe. În Rusia, pământul îți dă libertatea. Rusul suferă de imensitatea și amploarea pământului său. Occidentul suferă de strâmtetea pământului. Se poate spune că pământul e o categorie a spiritului rus. Importanța pământului pentru spiritul rus, pentru omul rus, este cu adevărat imens. Rusul se definește peste tot în raport cu pământul. Nu omul posedă pământul, ci pământul, posedă omul. Poporul rus crede cu tărie în puterea bogăției, în imensitatea și invincibilitatea pământului. El se refugiază pe acest pământ și așteaptă binefacerea sa. Occidentalul se consideră stăpânul pământului; crede în datoria și apărarea acestuia; atitudinea lui față de pământ este activă. Pământul său nu-i spațios, ci e cu totul limitat, totul e aranjat pe un spațiu mic.

Dușmanul e totdeauna aproape de occidental, de aci necesitatea de a se apăra. De aci, intensitatea culturii occidentale. La Rus totul e diferit. Pământul este vast și fecund, spațiul infinit se resimte în jurul său. Pământul rusesc oferă totdeauna un refugiu contra tuturor dușmanilor. De aci caracterul extins al concepției de viață la Ruși, trebuința slabă a unei culturi. În Oc-

cident totul e separat prin despărțiri; fiecare loc e precizat; nu sunt întinderi mari. Forța dionisiacă elementară a vieții pare să fie sleită în Europa. Aceasta-i rezultatul unei culturi prea intense, a unei actualizări exagerate a forțelor interioare, a unei organizațiuni perfecte. Civilizația europeană este prea aristotelică în principiul său; este fondată pe organizația materiei. La poporul rus sunt încă imense forțe latente; elementul dionisiac primordial n'a fost deloc distrus. Omul din Occident vede scopul și senzul vieții în posesiunea elementului, în cucerirea elementului, datorită voinții și acțiunii organizate. Elementul vieții este transfuzat în viața de toate zilele, într'o existență reglementată, cultivată și civilizată.

Ca și cele mai multe popoare din Orient, poporul rus trăește credința religioasă; el nu s'a depărtat încă de ritmul religios al vieții, cu toți anii recentii ai istoriei sale.

În tot decursul istoriei sale și până în secolul al XIX-lea poporul rus în patria sa nu a trăit din cultura intelectuală, ci din religie, din credință.

Poporul rus are un nivel de instrucție redusă; n'are o morală seculară; noțiunea de drept pentru el e vagă; credința nu i-a fost luminată de teologie. Poporul rus a avut sfinți mari, a trăit din cultul sfințeniei și al sfinților; el a ignorat atașamentul exclusiv de bunurile pământești și'n fondul sufletului său s'a îndreptat spre Ierusalimul ceresc.

Rusia a fost numită „sfânta Rusie“, nu fiindcă poporul rus ar fi fost sfânt – poporul era bine păcătos, – ci mai ales pentru că trăia din spiritualitate, din idealul sfințeniei, din venerațiunea sfinților. Poporul rus n'a avut idealul popoarelor inteligente, ca națiunile din Occident, ci mai puternic a fost la el idealul sfințeniei. El a fost legat prin viciile sale vieții pământești și prin virtuțile sale se îndrepta spre ceruri. Aceasta este educația pe care credința ortodoxă i-a dat-o. Omul occidental s'a ridicat prin virtuțile sale spre o organizare a vieții pământești. Aspirațiile religioase ale spiritului național rus s'a manifestat în tot decursul istoriei. Și'n secolul al XIX-lea în plină efervescență a vieții intelectuale ruse, în literatura, în gândirea rusă, se manifestă o putere unică Gândirea, literatura rusă n'a fost națională, decât în măsura tendințelor religioase.

Prof. C. Rudneanu

Pareneză la 10 Mai

„S'aprinde lumina lângă lumine și
flutură steag lângă steag –
te simți mai viu, mai bun, și-ți
vine
să 'mbrățișezi pe toți de drag.
E ziua neamului ne 'nvins –
e zece Mai.“

(P. Cerna; Zece Mai)

Astfel cântă un poet ziua măreață de zece Mai. Și nu numai poezii, ci 'ntreg poporul nostru binecuvintează această sfântă zi. Ea își merită apoteaza, căci nu e numai o sărbătoare a Neamului. Mai mult: Zece-Mai e intruchiparea glorioasă a României din trecut și

de azi. E înviere! Ceeace este sărbătoarea Paștilor pentru creștini, aceea este zece-Mai pentru Români. E sărbătoarea sărbătorilor naționale! Dacă Paștile înseamnă începătura mântuirii oamenilor, apoi ziua de azi înseamnă începutul mântuirii Neamului românesc. Este primăvara în care românimea a înflorit, a înfrunzit, a crescut mare și și-a dat roadele.

Țară mai frumoasă, mai bogată ca a noastră nu-i. „Dacă am putea cuprinde cu ochii și cu mintea toate întinsurile ei, România întreagă ar părea un mândru covor înflorit, verde și întins, presărat cu potop de flori și steaguri tricolore! Apele o desmiardă cu murmurul undelor albastre” Aurul și petrolul nostru geme în mărtașele pământului acestuia, sub povara grânelor bogate. Vorba românească răsună armonioasă peste tot... Și pentru toate acestea bucurii desfătătoare, ochii și gândul ni se nălță spre cer. La Dumnezeu. El ni le-a dat. Lui îi mulțumim și în această zi mare!

Cunoaștem cu toții din istorie pașii mari ce i-a făcut timp de peste 70 de ani țara noastră, însemnându-i de fiecare dată cu un alt zece Mai. Așa, la 10 Mai ne-a venit ctitorul României Regele Carol I în țară; la 10 Mai ne-am câștigat independența; la 10 Mai ni s'a încoronat primul rege. Fiecare zece Mai, pe lângă un rod nou, aducea și o nouă poruncă. Așa în cuvântările mele la sărbătorile naționale eu insumi ceream, cu toată căldura inimii unirea în cugete și'n simțiri, dela ascultătorii mei.

N'am știut că această unire există în sufletul nostru, cum stă filonul de aur ascuns în piatra lui, în minereu. A trebuit să vie focul încercărilor peste care acum câteva luni am trecut, pentruca această mare virtute românească să se arate, așa ca aurul din minereu, la căldura focului.

Ne-au părut grele acele încercări, dar ce folos neasemuit avură! Cu prilejul lor am văzut că'n cercul de oțel al granițelor românești, milioane de inimi bat unison. Am simțit forța uriașă ce umple cu prisosință munții, plaiurile și șesul românesc. Ostașul nostru dădea o nouă vigoare și prestanță armeei depe umăr și echipamentului nou: dragostea de țară. Am ajuns să vedem că nu-i deaiuns ca o țară să aibe zeci de arsenale, care s'o înunde cu arme dacă-i lipsește unirea și sufletul. Ce este mai însemnat la noi e dinamul impetuos de puternic al voinței noastre de a stăpâni ca și în trecut, asupra acestor meleaguri, e unirea jertfelnică în jurul M. S. Regelui nostru.

Am constatat cu mărturisită mândrie și cu deplină mulțumire că așa este! Și în fața acestui zid al voinței unitare românești, orice gând dușman se va frânge, cum s'a frânt și în trecut!

Atitudinea calmă și demnă a mândrei armate române a zădărnicit, cu promptitudine, multe planuri infernale și va zădărnici orice încercare ce caută să știrbească teritoriul țării rotund și cu viitor strălucit ca al soarelui depe cer.

Cu plăcere gândim că azi ne-om desfăta ochii privind defilarea unei armate românești dela țeava puștii ultra-moderne și până la talpa nouă a bocancilor. Ca un liniștitor balsam e pentru noi că oștirea noastră bine înzestrată se poate numi cu adevărat „armată”.

Dar această mândrie a noastră cu jertfă se ține! Din fața acestui sfânt altar ne justificăm și pretindem! Ne justificăm, că nu ne pregătim a lua ce este al

Informațiuni

● **Mulțumită arhierescă.** P. S. Sa Părintele Episcop Andrei mulțumește pe această cale tuturor P. C. Protopopi și Preoți din eparhie, cari l-au felicitat de sfințele sărbători ale Învierii Domnului. Le răspunde cu creștinescul: „Adevărat a înviat!” împărtășindu-le arhierescă binecuvântare.

● **Deniile și slujbele sfințelor Patimi** în Catedrala din Arad s'au făcut după rânduiala cârților rituale. P. S. S. Episcopul Andrei a servit în Joia Patimilor seara când a cetit Evanghelia I, III și XII, în Vinerea Patimilor la Vecernie, la Prohod și la Procesiunea din jurul Catedralei.

Duminecă la Înviere a servit cu toți preoții și diaconii din Arad. Serviciul a început la ora 3 $\frac{1}{2}$ cu procesiunea soleumă urmată din piața Catedralei pe str. Mețianu, prin fața Teatrului, str. Eminescu și Petran.

La Liturghia Învierii P. Sfinția Sa a servit cu un sobor de 12 preoți și 2 diaconi și a predicat despre *moarte și înviere*. A doua zi de sf. Paști a slujit tot P. Sfinția Sa în acelaș sobor și a predicat pr. Il. Felea despre *învierea morților*.

Răspunsurile liturgice le-au dat corul „Armonia” Vineri la Vecernie, Duminecă și Luni la Liturghie sub conducerea d-lui prof. I. Lipovan și corul „Tinerimii române din Arad-Pârnea” Vineri seara și Duminecă dimineața la încunjurarea Catedralei și la Înviere sub conducerea d-lui cantor și student în teologie I. Brândașiu.

● **Ziua muncii** s'a sărbătorit la Arad printr'o Doxologie slujită în Catedrală de P. S. S. Episcopul Andrei asistat de șase preoți și diaconul D. Dărău. Au luat parte reprezentanții muncitorilor manuali și ai breslelor.

După serviciul divin P. Sfinția Sa a adresat muncitorilor cuvinte model de părintescă și sfântă înțelepciune. Este un semn al vremii — spune P. S. Sa — și o binefacere a regimului Renașterii Naționale reintegrarea muncitorilor în tradițiile noastre creștinești și românești. Povățuiri de apostoli străini, muncitorii s'au declarat o clasă de oameni aparte, — în războiu cu Dumnezeu, cu religia, cu țara, cu creierul; au înțeles greșit învățătura creștină despre muncă și legăturile de armonie ce trebuie să existe între creier și mână, au

altuia, ci ne apărăm creștinește pământul străbun. Și pretindem: jertfă pentru scutul apărător al țării; armata.

Citiți ziarele și veti vedea zilnic că Români fac și această jertfă! Din toate părțile și categoriile de oameni se subscriu de bunăvoie bani pentru înzestrarea armatei.

Iată dar, că noi am prestat și de data asta un examen bun. Iată că sărbătoarea de azi înseamnă pentru noi o nouă etapă. Dacă în trecut avurăm un zece Mai al intronării Dinastiei, la 1866; al neatârării, la 1877; al regalității, la 1881; al unirii tuturor Românilor, după război, zece Mai de azi este al verificării puterii românești și al mândriei naționale. Să fim vrednici de el!

Prsviter B.

rupt legăturile cu trecutul și au făcut din pumn un simbol și un mijloc de luptă.

Munca și rugăciunea — ora et labora — era la strămoșii noștri Romani o lege a vieții. Lege este și pentru Biserică. Sf. Scriptură ne învață că Dumnezeu a așezat pe Adam și Eva în raiu ca să-l lucreze și păzească (Facerea 2, 15). Dumnezeu încă lucrează prin providența sa și apostolul Pavel scrie că cine nu lucrează nici să nu mănânce. Numai munca de mântuială este pedeapsă. Cine lucrează din inimă află în muncă o mare mulțumire.

Strămoșii noștri Români încă și-au sfințit munca prin rugăciune ca și Romanii. Există și astăzi pela Oradea, Orăștie, Sibiu, Brașov, etc. steagurile vechilor noastre bresle. Ele ne vorbesc despre timpurile când munca românească era înfrățită cu rugăciunea și muncitorul în pace cu Dumnezeu; când fiecare breslă își avea de patron un sfânt, la ziua căruia toți membri ei mergeau cu steagul în frunte la biserică.

Problema muncitorească își va afla la noi cea mai bună deslegare, căci noi Românii suntem creștini din naștere și sensibili față de dreptate.

Munca este creația omului; nu e pedeapsă decât pentru oamenii depărtați de Dumnezeu. Muncitorul este un creator, — un colaborator a lui Dumnezeu. Noi admitem deasupra noastră brațul vânjos al muncitorilor, dar ca apărător de țară, ca arătător al idealurilor de consolidare națională, dar *niciodată ca pumn*.

Idealurile muncitorului român trebuie să fie Patria, Credința strămoșească și Regele...

Cuvintele P. S. S. Episcopului Andrei au mișcat adânc pe toți asistenții. Momentul când au venit toți reprezentanții muncitorilor pe rând și au sărutat din mâna P. S. S. Sale Sfânta Cruce a fost emoționant și... istoric.

● **Inmormântarea lui Iosif Moldovan.** Duminecă dimineața după ce a ascultat slujba Inverii cu ferestrele casei deschise, — la ora 8 și-a dat sufletul în mâna lui Dumnezeu. Din locuință a fost transportat în sala de ședințe a parohiei Arad, unde i s'au făcut rugăciunile îndătinat mortilor până Marți la amiazi, când a fost dus cu procesiune în Catedrală, unde la ora 3 d. a. i s'a făcut prohodul servit de P. S. S. Episcopul Andrei asistat de 12 preoți și diaconul D. Dărău.

L-a parentat P. S. S. Părintele Episcop, pâr. I. Felea în numele parohiei, inv. D. Popoviciu și N. Cristea în numele învățătorilor, adv. Dr. Stoenescu în numele corului „Armonia” și prof. Albu în numele băncii „Spiru Haret”.

Dela Catedrală a fost dus la cimitirul Eternitatea unde i s'a făcut înhumarea în cavoul familiar, lângă părinți și soție.

In veci pomenirea lui.

● **Corul Tinerimii române din Arad-Pârneava** a organizat la Casa Națională de sf. Paști un mare festival artistic. Programul a fost alcătuit din cântări religioase de Chirescu și Muzicescu, cântări populare de Drăgoi și Mandicevski, o piesă teatrală în două acte și opereta acompaniată la pian: „La șezătoare” de T. Brediceanu.

In legătură cu acest punct din urmă P. C. Prot. F. Codreanu a tălmăcit înțelesul național, moral și casnic al lucrărilor ce se fac în șezăturile sătești.

Tineretul pârnevean, față de care am avut și până acum numai cuvinte bune, prin manifestările lui culturale se impune tot mai mult în aprecierea favorabilă publicului arădan. Felul aum a interpretat șezătorea lui Brediceanu reprezintă pentru el un mare succes și pentru noi o și mai îndreptățită speranță de mai bine. Harnicul student I. Brândășiu, organizatorul festivalului și dirijorul corului din Pârneava, precum și ceilalți conducători și membri ai tineretului merită toată atenția și toată lauda.

Concursuri

Nr. 2129/1940.

Pentru întregirea parohiei *Rădești*, protopopiatul Gurahonț se publică concurs din oficiu cu termen de 15 zile.

Venitele sunt :

1. Sesiunea parohială constatătoare din 24 jug. pământ arător și fânaț.

2. Stolele legale.

3. Birul parohial, 7 Hl. porumb din fondul de bucate.

4. Casa parohială cu supraedificatele și grădină.

5. Intregirea salariului dela Stat.

Parohia e de clasa *a doua*.

Preotul va achita toate impozitele după beneficiul preoțesc din al său.

Cererile însoțite de documentele necesare se vor înainta Consiliului Eparhial din Arad, în termenul concursului.

Arad, la 3 Maiu 1940.

1—2

Consiliul eparhial.

Nr. 2130/1940.

Pentru îndeplinirea parohiei vacantă *Camna*, protopopiatul Șiria, se publică concurs repetit din oficiu, cu termen de 15 zile.

Venite sunt :

1. Sesia parohială constatătoare din 32 jug. cad. pământ, parte arător și parte fânaț și 16 jug. pământ primit prin Reforma Agrară ca răscumpărarea birului preoțesc.

2. Casa parohială cu supraedificatele și intravilanul.

3. Stolele legale.

4. 16 (șasesprezece) drepturi de lemne, competență din pădurea urbarială și dreptul de pășunat.

5. Intregirea salariului dela Stat.

Preotul va achita toate impozitele după beneficiul preoțesc din al său.

Parohia este de clasa *I (primă)*.

Cererile de concurs însoțite de documentele necesare se vor înainta Consiliului eparhial din Arad.

Arad, la 3 Maiu 1940.

1—2.

Consiliul eparhial.